

Merimetsökysymys – konfliktin hallinnan näkökulma

Veistos: Esko Railo

Tutkimusprofessori Juha Hiedanpää
Luonnonvarakeskus (Luke)
Yhteiskunta ja talous
Juha.hiedanpaa@luke.fi
0503638109

- Merimetsokonfliktin hallinta on merimetsovaikutusten hallintaa.

Vääryyskokemus

- Kiukku syntyy kun koettu oikeus tulee loukatuksi
- Konfliktin hallinta on kiukun hallintaa

Konfliktin ja riidan ero

- Juridisointi: Konflikti erimielisyys, riita juridisoitu (siviili)konflikti
- Kesto: Konflikti pitkäkestoinen erimielisyys, riita yksittäinen episodi
- Laajuus: Konflikti kamppailu yhteiskunnallisten ryhmien välillä, riita yksilö tai pientyhmätasolla
- Syvyys: Riidassa kyse neuvoteltavissa olevat intressit, konflikteissa perustavat inhimilliset tarpeet

Konfliktin hallinnan kaksi tiedollista ulottuvuutta

- Merimetson ruokavalio
- Merimetson hyvinvointivaikutukset

Merimetson ruokavalio

- Mitä: Selvitetään merimetson ravinnonkäyttöä ja saalisvaikutuksia eri osissa länsirannikkoa.
- Miksi: On tärkeä tietää ravinnon alueellista ja ajallista vaihtelua sekä saalismuutoksia suhteessa merimetson ravintoon.
- Miten: Kerätään ravintonäytteitä (oksennuspallo, tuore oksennus) Suomenlahden, Saaristomeren sisäosista, Pohjois-Satakunnan rannikolta ja Merenkurkun alueelta.

Merimetson hyvinvointivaikutukset

- Mitä: Selvitetään miten merimetsoit vaikuttavat paikallisten ihmisten hyvinvointiin, kun esimerkiksi vedenlaatu, maisemat ja kalasaaliit muuttuvat.
- Miksi: Toimenpiteitä suunniteltaessa on olennaista tietää, miten merimetson läsnäolo vaikuttaa yksilöiden ja ryhmien subjektiiviseen hyvinvointiin.
- Miten: Survey-tutkimuksella hankitaan mitattua tietoa suhteellisista hyvinvointivaikutuksista koko läntisen Suomen ranta-alueelle (Suomenlahti, Saaristomeren sisäosat, Pohjois-Satakunnan rannikko ja Merenkurkun alue). Kyselyssä mitattaisiin merimetson vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön ja ihmisen kokemiin luontohyötyihin.

Konfliktin hallinnan kaksi hallinnallista ulottuvuutta

- Vaikutusten hallinnan edellytykset
- Merimetsovaikutusten hallintasuunnitelma

Vaikutusten hallinnan edellytykset

- Mitä: Selvitetään konkreettisia toimenpiteitä, joilla merimetson haitalliset vaikutukset pienenevät.
- Miksi: Tarvitaan ylipaikallinen ja ylihallinnollinen yhteisymmärrys ristiriitojen kohtuullistamisen, lieventämisen ja hallinnan yleisistä ehdoista, ohjeista ja keinoista.
- Miten: Työvaiheessa hyödynnettäisiin kahta menetelmää: (i) ratkaisuoitoituneet haastattelut ja (ii) kesällä 2016 ja 2017 toteutettavien hallintatoimenpiteiden systemaattinen seuranta.

Merimetsonvaikutusten hallintasuunnitelma

- Mitä: Laaditaan yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden sekä kalatalous- ja ympäristöviranomaisten kanssa paikallislähtöinen merimetsovaikutusten hallintasuunnitelma.
- Miksi: Tarvitaan systeminen linjaratkaisu merimetson aiheuttamien vaikutusten ennakoinniseksi (esimerkiksi makeat vedet), ennaltaehkäisemiksi ja kohtuullistamiseksi siten, että merimetsokanta pysyy elinvoimaisena.
- Miten: Konkreettisten toimenpiteiden, hankkeiden ja kokeilujen luomiseksi järjestetään työpajojen sarja kohdealueilla. Susikannan hoitosuunnitelmatyö voisi tarjota toimivan esimerkin toimenpiteiden, hankkeiden ja kokeilujen luomiseen.

Kehittäminen ja kokeileminen

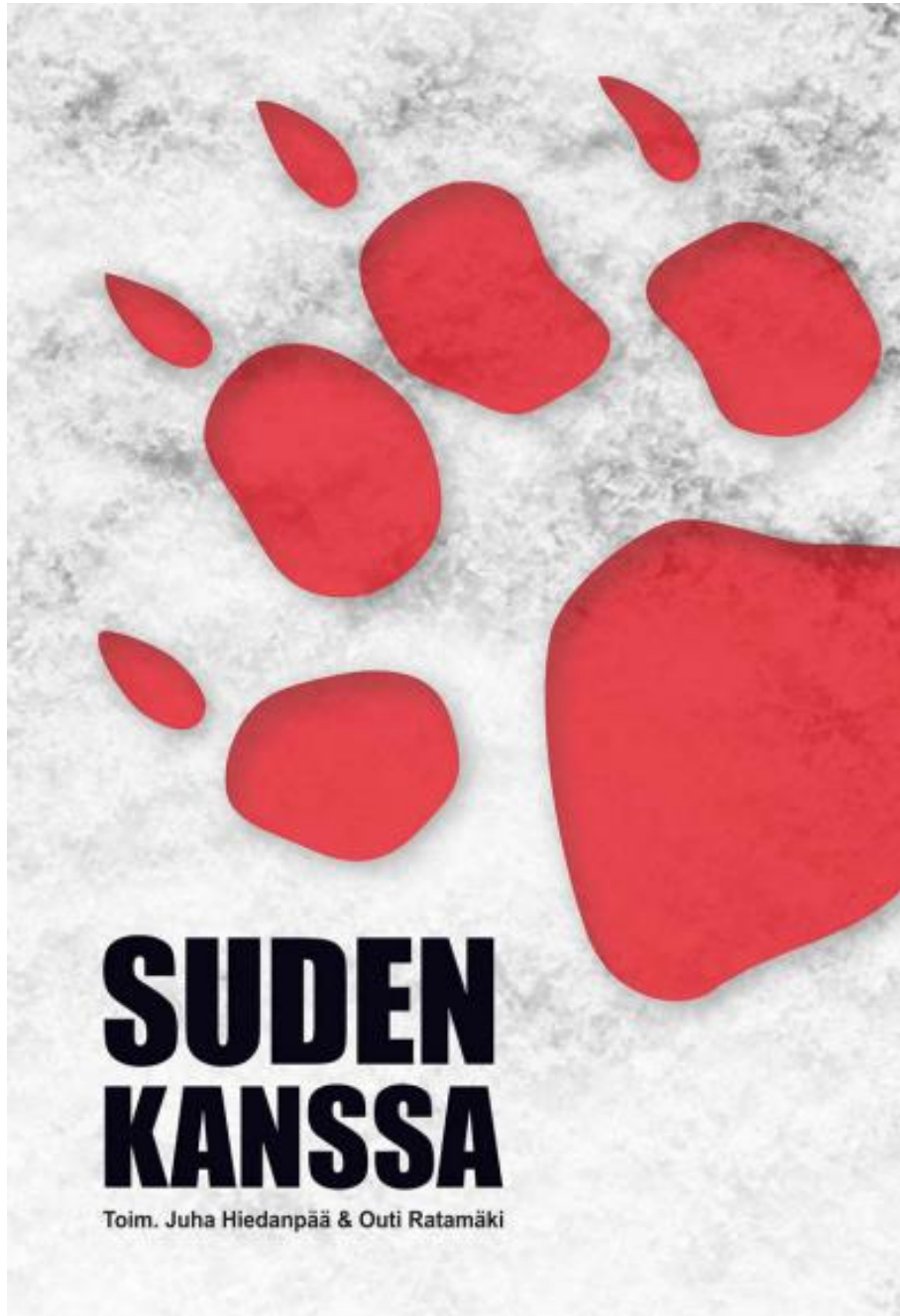
- Ennaltaehkäisevät toimet (vrt. karkotuskokeet susikonfliktin hallinnassa),
- Häirintä ja esimerkiksi metsästäminen (vrt. kannanhoidollinen metsästys susikonfliktin hallinnassa),
- Paikallistason suunnittelun ja päätöksenteon kehittämiseen (vrt. reviiritason yhteistyöryhmät susikonfliktin hallinnassa) sekä
- Uudenlaisia kompensatiomekanismeja (vrt. reviiriarvokauppa susikonfliktin hallinnassa)

Johtopäätökset

- Monipuolisella yhteistyöllä olisi mahdollista luoda konkreettisia toimenpiteitä ja hankkeita merimetsovaikutusten hallitsemiseksi.
- Edellytyksenä on valtiovalta ja hallinto päivittäisivät omia merimetsoon liittyviä toimintaperiaatteitaan, -sääntöjään ja ohjeistuksiaan ja tukisivat paikallislähtöisiä hankkeita ja kokeiluja.
- Näin myös oikeuskäytännön muutokselle alkaisi syntyä uudenlaisia perusteluita ja konfliktin hallinta voisi hiljalleen kääntyä kohti konfliktin ratkaisua.

Merimetsovaikutusten ja -konfliktin hallinnan lähtökohdat

- Poikkitieteellisyys
- Kokonaisvaltainen ote
- Luova ja rohkea hallinto
- Pienet muutokset ja kokeilut

Kiitos!

- Uusi kirja ilmestynyt:
- Hiedanpää, J. & Ratamäki, O. (toim.) Suden kanssa. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus
- Vapaasti ladattavissa:
- http://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62025/Suden_kanssa_pdfA.pdf?sequence=2#page=198